

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Gallia Vindicata, In Qua Testimoniis Exemplisque
Gallicanæ Præsertim Ecclesiæ, Quæ Pro Regalia, Ac
Quatuor Parisiensibus Propositionibvs A Ludovico
Maimburgo, Alijsque producta sunt, Refutantur**

Sfondrati, Celestino

[Ort nicht ermittelt], MDCLXXXVIII.

5. Nec etiam jus Patronatûs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38277

pendent, & ex ista consequuntur, id verissimum est, & in hoc sensu Canones loquuntur, ut videre est apud Glossam (a) & Barbofam, (b) aliósq; Doctores. (c) Cæterum ex fructibus hoc sensu acceptis nulla consequentia duci potest, quæ Regaliæ faveat: illi enim fructus à sacra, & Episcopali potestate proveniunt, & sunt in se ipsi jus aliquod sacrum, subjacentque dispositioni sacrorum Canonum, non verò legum prophanarum: non ergo ad potestatem Regiam pertinere potest, nec Regijs Edictis induci, extendique, quod eleganti, & plenâ libertatis voce S. Ambrosius Valentinianum Imperatorem monebat: *Noli, inquit, te gravare Imperator, ut putes te in ea, quæ Divina sunt, imperiale aliquid jus habere: noli te extollere, si vis diutius imperare: esto DEI subditus; scriptum est enim, quæ DEI, DEO, quæ Cæsaris, Cæsari: ad Imperatorem palatia pertinent, ad Sacerdotes Ecclesiæ: publicorum tibi manium jus commissum est, non sacrorum: si ex meis aliquid posceretur, aut fundus, aut domus, aut aurum, aut argentum, id, quod mei juris est, libenter offerrem; sed templo DEI nihil possum decerpere, nec tradere illud, quod custodiendum, non tradendum accepi.* (d) Hæc est vera sanctorum Patrum, & antiqua jurisprudentia, quorum ego vel unam, liberamque vocem, & tamen charitatis, ac reverentiæ plenam, pluris æstimem omnibus illis blanditijs, & adulationibus, quas Maimburgo aut timor, aut cupiditas distavit, & animus in omne obsequium devinctus, nullo honesti inhonestique discrimine, ac servo, quàm Sacerdote dignior.

V. *Opponitur 5.* Rex Galliæ Patronus est omnium, quæ in Gallia sunt, Ecclesiarum, & Beneficiorum; atqui Patroni privilegium, & munus est, ut præsentet, nominetque ad Beneficia vacantia, idque præcipuum Regaliæ caput est: quod si Regibus concedas, cur non etiam aliud, quod multo inferius est, jus videlicet percipiendi omnes vacantium Ecclesiarum fructus?

R. Duobus modis Patronus dici aliquis potest: primo, quia Ecclesiam aliquam fundavit, dotavitque: secundo, quia unius, aut plurium Ecclesiarum Advocatus, & Defensor est, id enim præcipue ad Reges spectat, ut Ecclesias auctoritate suâ muniant,

P

pro-

(a) Gloss. in cap. cum olim. de Major. & obed. (b) Barb. de Appellat. verb. 103. n. 21. (c) Rosa, Rebuff. (d) S. Ambros. epist. 33. & in orat. contra Maxentium.

Gallia
Vindicata

G II

230

protegantque; sed neuter hic titulus fundandæ Regaliæ, multo-
que minus totâ Galliâ, devictisque Provincijs proferendæ. Qui
fundavit, dotavitque Ecclesias, jus quidem habet nominandi Pa-
stres; sed aliud est nominatio, aliud, quod obtentu Regaliæ
usurpatur: nominatio, jus examinandi, instituendi, confirman-
dique, Episcopis, Metropolitanis, aut Summo Pontifici relinquit,
quorum nihil observatur in Beneficijs Regaliæ titulo obtentis;
hæc enim pleno jure à Rege conferuntur, omnes Episcoporum, &
Pontificis partes peragente. Deinde quàm multæ sunt Ecclesiæ,
quæ à Regibus nec fundatæ, nec dotatæ sunt; quo ergo jure etiam
istæ Regaliæ subduntur? An verò in Galliâ solum Patronos repe-
rire est, & non etiam toto ferè orbe Catholico? quis istorum tamen
Regaliæ ambivit, usurpavitque? & mirum est, toto quatuor sæ-
culorum decursu, omnibus retrò Galliæ Regibus, totique Concilio
Lugdunensi, & Gallicanæ Ecclesiæ jus istud ignotum, imò exo-
sum, proscripsumque fuisse: cum tamen abundarent, qui Ecclesias
fundabant, dotabantque, & Patroni titulum merebantur. Plurimè
si Regalia titulo Patroni nitatur, non solum defuncto, sed etiam
vivente Episcopo omnes Canonicatus, & alia Ecclesiæ Beneficia
conferri à Patronis possent, quod ne ab ipsis quidem conceditur,
qui Regaliæ maximè tuentur. Denique Canones omnes antiqui,
recentesque pervolvantur, (a) & nunquam Patronis concessum
fuisse reperies, ut vindicare sibi possent proventus Ecclesiæ, imò
id illis enixè prohibitum. Quòd ergo Patroni Ecclesias aut funda-
verint, aut dote instruxerint, nihil eos juvat, ut Regaliæ frui pos-
sint. Sed nec titulus Protectoris, Advocatique. Verum est nihil
magis, quàm Ecclesiarum curam, & tutelam Regibus deberi; in
illis enim pro eorum salute, & felicitate preces, & vota deponuntur:
& magis apud aras, quàm in ipsis castris victoriæ parantur,
Deo precibus, non armis placato; quod egregiè Patres Concilij
Parisiensis adnotarunt, quorum inter alia hæc sunt verba: (b) *Cle-
mentissimus Imperator, (Ludovicum Pium alloquuntur) non ideo est
misericordiae præparatum in gloriam, quia apicem terreni Principatus accepit; sed
si in Imperiali culmine rectâ fide vivat: si pro omnibus ita se sanctæ Matris Ecclesiæ
memor-*

(a) V. Can. filijs. 16. q. 7. & c. 4. de jure Patron. & Trid. Sess. 25. de Reform. c. 9.
(b) Conc. Parisiens. sub Ludov. Pio. Imperat. l. 2. c. 1. & 2. Tom. 3. Conc. ann. 829.

meminerit filium, ut ejus paci, & tranquillitati per totum mundum prodesse, suum faciat Principatum; magis enim Christianum regitur, atque propagatur Imperium, dum Ecclesiastico statui per omnem terram consultur, quam cum in parte quacunque terrarum pro temporali securitate pugnatur; Principes enim sæculi potestatis adeptæ culmina tenent, ut per eandem potestatem, disciplinam Ecclesiasticam muniant. Caterum intra Ecclesiam potestates necessaria non essent, nisi ut quod non prævalet Sacerdos efficere per doctrinam sermonem, potestas sua imperet per disciplinam terrorem. Sape per Regnum terrenum celeste Regnum proficit, ut qui intra Ecclesiam positi contra fidem, & disciplinam Ecclesia agunt, rigore Principum conterantur. Cognoscant Principes sæculi, debere Deo rationem propter Ecclesiam, quam à Christo tuendam suscipiunt; nam sive augeatur pax, & disciplina Ecclesia per fideles Principes, sive solvatur, ille ab eis rationem exiget, qui eorum potestati Ecclesiam credit. Reges ergo Ecclesiarum Patroni, & Potestatores sunt, at non ideo vindicare libi Regaliam possunt; hæc enim protectioni potius, & tutelæ repugnat; Ecclesias enim suis fructibus, & juribus, quæ in vacantia Beneficia habet, exuere, & Regijs thesauris inferre, non tueri, sed prædari est, nec protegere, sed vastare; quod tamen à Regum pietate, & intentione, si veritatem doceantur, alienissimum est: & ideo tot Canonum Regumque Edictis, & omnium ferè Gallia Juris-Consultorum, Regijque Parlamenti votis Regalia damnata est, aut saltem intra certos terminos cohibita, ut supra ostendimus; quamvis haud ignorarent Protectores, seu Patronos Ecclesiarum Reges esse. Quod si quæras, quo igitur stipendio, aut mercede Reges Gallia Ecclesias tueantur, si expertes Regalia sint?

Respondebo, indignum esse de stipendio, & mercede cum Regibus loqui; hæc enim fervorum præmia, non Principum sunt; an parùm lucris est Deum habere debitorem, & victorias, ac triumphos mercedis loco esse, & fortunam in obsequium accinctam? hoc stipendio Constantini, Theodosij, Clodovæi, alijque Ecclesijs militarunt; quanquam nec ingratas Ecclesias fuisse satis decimæ loquuntur, aliæque Cleri Gallicani ingentes largitiones.

VI. *Opponitur 6.* Qui Ecclesias, aut fundarunt, aut dotarunt, jure præsentandi gaudent; (a) quantò magis Reges hoc ipso jure, totòque Regno gaudebunt, qui Ecclesijs multò majora Beneficia

(a) Ruffæus l. p. præfat. n. 7.

Gallia
Vindicata
G III
230